

prof. dr hab. Mariusz Włodarczyk
Wydział Sztuk Projektowych
Akademia Sztuk Pięknych
im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi
ul. Wojska Polskiego 121, 91-726 Łódź
wl.mariusz@gmail.com

Przyrownica 11.06.2022

RECENZJA

dorobku artystycznego oraz rozprawy doktorskiej Pana mgr. Jakuba Marzocha pt. *Wybrane zagadnienia z projektowania ubioru outdoorowego na przykładzie projektów zrealizowanych dla marki AURA* przygotowanej pod opieką promotora, prof. Jerzego Porębskiego, sporządzona w związku z przewodem doktorskim w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej - sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Zlecniodawca recenzji

Biuro Rady Dyscypliny i Szkoły Doktorskiej Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie - pismo z dnia 5 kwietnia 2022 roku informujące o wyznaczeniu mojej osoby na recenzenta w postępowaniu o nadanie stopnia doktora sztuki Panu mgr. Jakubowi Marzochowi.

Podstawy recenzji

Recenzja została opracowana w oparciu o dostarczone materiały:

1. Praca doktorska pt. *Wybrane zagadnienia z projektowania ubioru outdoorowego na przykładzie projektów zrealizowanych dla marki AURA*
2. Streszczenie pracy doktorskiej w języku polskim i angielskim
3. Opinia prof. Jerzego Porębskiego, promotora w przewodzie doktorskim Pana mgr. Jakuba Marzocha
4. Prezentacja twórczej działalności zawodowej w postaci Portfolio
5. Dokumentacja dorobku w formie wykazu:
 - Twórcza działalność zawodowa

- Wystawy i publiczne prezentacje dzieł
 - Działalność dydaktyczna
 - Działalność organizacyjna w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie
 - Nagrody, wyróżnienia, konkursy
6. Dokumentacja danych o Doktorancie (życiorys, kwestionariusz osobowy, kserokopia dyplomu ukończenia studiów)
7. Nośnik elektroniczny z pełną zawartością dokumentacji

Podstawowe informacje o Doktorancie

Pan mgr Jakub Marzoch urodził się 26 kwietnia 1988 w Wołominie. Jest absolwentem Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, ukończył studia pierwszego i drugiego stopnia na Wydziale Wzornictwa. W roku 2011 otrzymał stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za osiągnięcia w nauce oraz sukcesy artystyczne. Za pracę magisterską przygotowaną pod opieką promotorską Jerzego Porębskiego, której tematem był projekt fotela bujanego FLAT, otrzymał wyróżnienie Rektora Akademii Sztuk Pięknych oraz wyróżnienie na międzynarodowym przeglądzie projektów dyplomowych *Graduation Projects* w 2012 roku. Od ukończenia studiów Doktorant pracuje jako dydaktyk w macierzystej uczelni na Wydziale Wzornictwa. Jest czynnym zawodowo projektantem, posiada realizacje z zakresu komunikacji wizualnej, grafiki użytkowej oraz projektowania produktu. Od 2014 roku jest członkiem Stowarzyszenia Projektantów Form Przemysłowych.

Działalność dydaktyczna i organizacyjna

Pan mgr Marzoch od roku 2013 do chwili obecnej jest asystentem prof. Ksawerego Piwockiego w Pracowni Kreacji Przekazu na Wydziale Wzornictwa. Aktywnie współdziała z profesorem przy opracowywaniu założeń programowych oraz przygotowywaniu ciekawych zadań projektowych powiązanych z zagadnieniami życia kulturalnego, społecznego czy gospodarczego kształtujących umiejętności dostrzegania i rozumienia istotnych problemów oraz poszukiwania twórczych rozwiązań. Efekty tej współpracy dobrze ocenia prof. Porębski w opinii promotorskiej, pisze: *z dużym zainteresowaniem oglądam bardzo osobiste wypowiedzi studentów na tematy*

wymagające głębszej refleksji, a także autorefleksji. Realizacje takich tematów jak: *Powidoki, Inny? Inny! Inny., Strefa pomiędzy, Lustro, Tradycja, czy Patriotyzm, wszystkim nam dają wiele do myślenia.*

O wartości i efektywności pracy dydaktycznej Pana mgr. Marzocha i prowadzącego pracownię prof. Piwockiego świadczą nagrody, które zdobyły projekty studenckie, m.in. pierwsze miejsca w konkursach Polish Graphic Design Awards, Mazda Design, a także w konkursie Nowoczesny Patriotyzm organizowanym przez Fundację *Świat ma sens*. Dowodem uznania dla dydaktycznych osiągnięć Doktoranta jest również przyznana w roku 2018 Nagroda Rektora ASP w Warszawie za *wkład w nauczanie i wychowanie młodych pokoleń twórców.*

Zajęcia dydaktyczne Pan mgr Marzoch łączy z zaangażowaniem w prace organizacyjne na Wydziale Wzornictwa i na uczelni. Brał udział w przygotowaniu konkursów i wystaw projektów studenckich odbywających się w Akademii i poza uczelnią. Był członkiem komisji i zespołów zajmujących się sprawami studenckimi, organizowaniem konferencji, przeprowadzaniem konkursów, wyborów, miał także udział w pracach związanych z przebudową przestrzeni Wydziału Wzornictwa. Jest autorem projektu systemu informacji na wydziale oraz ciągu ekspozycyjnego do prezentacji prac studenckich.

Ocena dorobku twórczego

Materiały dołączone do rozprawy doktorskiej, w postaci *Portfolio* oraz wykazu *Twórcza działalność zawodowa*, świadczą o dużej aktywności zawodowej Pana mgr Marzocha. Wśród dokonań Doktoranta znalazły się realizacje z zakresu komunikacji wizualnej i grafiki użytkowej, wystawiennictwa oraz wzornictwa. Przeważającą część projektów wzorniczych stanowią produkty opracowane dla firmy specjalizującej się w produkcji ubiorów i sprzętu outdoorowego. Z pozostałych na uwagę zasługują projekty urządzeń elektronicznych, do których należy uprząż dla psa z modułem monitorującym jego aktywność, mini telefon komórkowy i urządzenie do samoobsługowych płatności. Produkty posiadają ciekawe, innowacyjne rozwiązania procesów użytkowych oraz proste, czytelne formy semiotyczne adekwatne do ich funkcji. Dokonania Doktoranta w zakresie komunikacji wizualnej, zarówno realizacje indywidualne i efekty pracy zespołowej, charakteryzuje

wysoka jakość projektowa. Spośród opracowań przedstawionych w *Portfolio*, między innymi: systemu informacji dla Wydziału Wzornictwa ASP, Pałacu w Radziejowicach i projektu konkursowego Systemu Informacji Miejskiej dla Krakowa wyróżnia się zrealizowany wspólnie z profesorami Grzegorzem Niwińskim i Jerzym Porębskim System Informacji dla Dzielnicy Wisła, który otrzymał Nagrodę Architektoniczną Prezydenta M.St. Warszawy w kategorii Najlepsze wydarzenie architektoniczne 2017. Projekt jest znakomity, opracowany system informacji odznacza się spójną formą, a jego elementy składowe poza podstawową pełnią jeszcze inne, interesujące funkcje, między innymi banerów reklamowych i przyrządów służących do ćwiczeń. System posiada czytelne piktogramy, prawidłową gradację komunikatów, przekazuje wiele różnych informacji, także w formie tekstowej. Minimalistyczne pod względem kolorystyki, a także ilości i rodzaju zastosowanych materiałów, estetyczne, proste nośniki mają jednocześnie zróżnicowaną, odpowiadającą funkcji, interesującą formę. Realizacje z zakresu projektowania wystawienniczego w dorobku Doktoranta to w większości prezentacje prac studentów warszawskiej ASP. Do ważnych osiągnięć należy udział w zespole, który przygotował projekt obszernej wystawy polskiego wzornictwa pt. *In Between* zorganizowanej przez Instytut Adama Mickiewicza w Stambule, a także zespołowy projekt aranżacji wystawy edukacyjnej pt. *Słońce* w Centrum Nauki Kopernik.

Wysoko oceniam dokonania Pana mgr Marzocha z zakresu grafiki użytkowej. Przedstawione w *Portfolio* przykłady znaków graficznych i identyfikacji wizualnej opracowane dla firm komercyjnych, instytucji, na potrzeby konferencji czy wystaw charakteryzuje zawodowy profesjonalizm. Lapidarność oraz celowość przekazu zaprojektowanych znaków graficznych ułatwia ich odczytywanie i decyduje o właściwym odbiorze komunikatu. Wszystkie projekty mają dobre proporcje, interesujące formy i układy kompozycyjne, umiejętnie stopniują znaczenie przekazywanych informacji.

Ocena rozprawy doktorskiej

Praca doktorska Pana mgr Marzocha zatytułowana *Wybrane zagadnienia z projektowania ubioru outdoorowego na przykładzie projektów zrealizowanych dla marki AURA* jest poprawna pod względem merytorycznym, logiczna i przejrzysta, spójna kompozycyjnie. Tekst pozbawiony błędów językowych i stylistycznych wyróżnia staranne opracowanie edytorskie i bogaty materiał ilustrujący omawiane zagadnienia.

Prof. Jerzy Porębski w opinii promotorskiej nazwał Pana mgr Marzocha *projektantem kompletnym*. Po zapoznaniu się z całością rozprawy muszę przyznać, że w pełni zgadzam się z oceną Doktoranta zawartą w tym określeniu.

Rozprawa składa się z dwóch rozbudowanych rozdziałów, pierwszy stanowi szeroko zarysowane wprowadzenie w problematykę realizowanego opracowania, drugi prezentuje proces projektowy nowej oferty produktów outdoorowych oraz produkty stworzone w ramach pracy doktorskiej, które zostały dobrze opisane i zilustrowane.

Wprowadzenie rozpoczyna propozycja autorskiej definicji słowa ubiór poszerzającej znaczenie terminu, sformułowanej dla potrzeb realizowanego opracowania projektowego. Oto jak Doktorant definiuje pojęcie: *Ubiór to widzialna aura człowieka w formie zewnętrznej powłoki zakładanej na ciało. Jej kształtowanie ma charakter intencjonalny. Podstawowym zadaniem ubioru jest wspomaganie człowieka w podejmowaniu dowolnej formy aktywności życiowej. Ma charakter ambitendentny, ponieważ pełni funkcję zarówno pomostu integrującego człowieka z otoczeniem jak również izolującej bariery ochronnej. Przepustowość tej powłoki uzależniona jest od potrzeb i może być kontrolowana za pomocą formy, technologii wykonania oraz rozwiązań wizualnych. Ubiór obejmuje wszystkie sfery życia człowieka i posiada właściwości relacyjenne. Reguluje stosunki człowieka z ciałem, społeczeństwem oraz otoczeniem.* Pozwoliłem sobie przytoczyć cały tekst, aby pokazać, jak szeroko ujmuje on definiowane pojęcie i jak trafnie wskazuje jego najistotniejsze cechy oraz korelacje pomiędzy nimi. Autorska definicja ubioru poparta działaniami projektowymi opisanymi w dalszej części rozprawy dowodzi, że

Doktorant jest *projektantem kompletnym*, który łączy podstawy teoretyczne, umiejętność analizy problemu i formułowania wniosków z praktyką projektową. Definicja miała kluczowe znaczenie dla przyjętych założeń, przebiegu procesu projektowego oraz jego efektów. W dalszej części wprowadzenia Pan Marzoch przedstawił historię marki Aura, omówił produkcję firmy, uwzględniając stosowane surowce i technologie wytwarzania, oraz zaprezentował jej dotychczasową ofertę. Zasadniczą część rozdziału pierwszego stanowi charakterystyka puchu jako podstawowego surowca stosowanego w ubraniach outdoorowych. Autor omawia kolejno takie zagadnienia jak: opis budowy pióra puchowego, właściwości izolacyjne puchu oraz metody pozyskiwania surowca. Dalsza część opracowania zawiera charakterystykę produktu puchowego, zapoznaje z jego specyfiką, konstrukcją i sposobem produkcji. Teoretyczny wstęp do pracy doktorskiej przybliży wiele aspektów podjętego tematu, jest bogato ilustrowany, poszerzony o zagadnienia prawne i etyczne związane z humanitarnymi sposobami pozyskiwania surowca, analizę właściwości konstrukcyjnych i technologicznych ubioru puchowego. Druga część jest bardzo szczegółową prezentacją procesu projektowego ubiorów outdoorowych, będących nową ofertą marki Aura, obejmuje firmowe założenia dla wybranych serii produktowych, zastosowaną przez Autora metodykę adekwatną do realizowanego zadania oraz prezentację produktów finalnych. Opracowanie składające się z projektu sześciu śpiworów i kurtki w wersji damskiej i męskiej, przeznaczonych dla profesjonalnej i amatorskiej wspinaczki wysokogórskiej, zostało podzielone na serie grupujące produkty o podobnych cechach nadrzędnych. Autor wyróżnił serię ekspedycyjną determinowaną termiką, ultralekką - wagą, techniczną - ergonomią, uniwersalną - intuicyjnością i codzienną determinowaną podwyższoną odpornością. Przy realizacji projektów Doktorant współpracował z wieloma specjalistami, między innymi konstruktorką odzieży, strategiem wdrażania projektu czy ratownikami GOPR-u jako konsultantami i pomysłodawcami. W wyniku działania projektowego powstały profesjonalne produkty o wysokim poziomie funkcjonalności gwarantującym ich bezpieczne użytkowanie. Na uwagę i pozytywną

ocenę zasługuje także sposób ich prezentacji (w kolorze białym) pozwalający na ukazanie czystej formy końcowych rozwiązań oraz pokazanie walorów funkcjonalnych produktów w postaci zróżnicowanych i bogatych procesów użytkowych.

W końcowej części prezentacji Autor zamieścił zdjęcia, wykonane podczas sesji towarzyszących testowaniu prototypów, pozytywnie weryfikujące zrealizowane założenia projektowe, sprawdzone w rzeczywistych warunkach terenowych i pogodowych. Dodatkowym elementem procesu projektowego, cennym dla Autora i bardzo przydatnym w działaniu, jest realizowany przez firmę program ambasadorów. Specjaliści czy po prostu użytkownicy testujący projektowane produkty i przekazujący swoje uwagi, mają realny wpływ na sprawdzanie czy poszukiwanie nowych, funkcjonalnych rozwiązań. Przedstawiona do oceny rozprawa doktorska świadczy o wyjątkowej pracowitości i rzetelności Autora, który zauważa dziesiątki szczegółów, pieczołowicie je analizuje, wyciąga wnioski i wykorzystuje w działaniu, którego efektem jest dobrze zaprojektowany produkt. To cechy, które powinny charakteryzować każdego designera, dla którego celem jest użytkownik i jego rzeczywiste potrzeby, a nie uleganie modzie czy trendom. Ubiór outdoorowy, którym zajmuje się Doktorant, to bardzo szczególny rodzaj produktu, którego cechy zewnętrzne, takie jak forma i kolor są tak naprawdę drugorzędne, właściwości istotne pozostają ukryte, sprawdzane i oceniane dopiero w trakcie użytkowania. O wartości ubioru decydują rozwiązania zapewniające jego odpowiednie właściwości termiczne, czasami jest ich kilkanaście dla pojedynczego produktu, wiążą się z konstrukcją, wykończeniem, rodzajem użytych materiałów i innymi. Na podstawie opisu procesu projektowego i prezentacji jego rezultatów w postaci ubrań outdoorowych z pełnym przekonaniem mogę powiedzieć, że Doktorant bardzo dobrze poradził sobie ze skomplikowanym i trudnym zadaniem projektowym. Pozytywnie odbieram również jego wkład we współpracę z firmą, która postrzega rozwój nowych produktów jako złożony, całościowy i zrównoważony proces, a nie marketingowe działanie. Podsumowując ocenę pracy doktorskiej Pana Marzocha, mogę z pełnym przekonaniem stwierdzić, że stanowi ona interesujące

i wartościowe dokonanie projektowe nie tylko ze względu na osiągnięty efekt, również z powodu rzetelnego opracowania teoretycznego tematu i szczegółowo przedstawionego procesu projektowego.

Konkluzja

Zróżnicowany dorobek twórczy świadczący o dużej aktywności zawodowej Pana mgr. Marzocha, na który składają się realizacje z zakresu komunikacji wizualnej i grafiki użytkowej, wystawiennictwa oraz wzornictwa, projekty wdrożone do produkcji, docenione prestiżowymi nagrodami, stanowi znaczący wkład w rozwój dyscyplin projektowych.

Przedstawiona do oceny rozprawa doktorska dowodzi umiejętności projektowych i zawodowego profesjonalizmu Doktoranta, jest przykładem rzetelnego, teoretycznego opracowania o charakterze naukowym i badawczym. Dostrzegam również wartość w sposobie realizacji zadań projektowych, dociekliwość w analizie zagadnienia problemowego, definiowaniu i metodologicznym działaniu, a także w poszukiwaniu własnych, indywidualnych rozwiązań niezależnych od modowych trendów. Stwierdzam, że osiągnięcia twórcze, dydaktyczne i organizacyjne Pana mgr. Marzocha, a przede wszystkim rozprawa doktorska i realizacje projektowe ubrań outdoorowych w pełni spełniają wymagania dotyczące doktoratu, sformułowane przepisami Ustawy z dn. 14.03.2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, wraz z późniejszymi uzupełnieniami. Popieram zatem wniosek o nadanie Panu mgr. Jakubowi Marzochowi stopnia doktora w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuk plastycznych i konserwacji dzieł sztuki.

Mariusz Włodarczyk